

นโยบายการเปิดประเทศของจีนที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมไทย

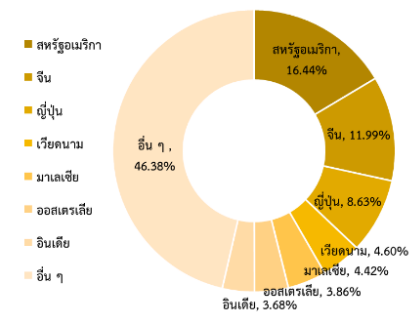
ภายหลังการผ่อนคลายมาตรการโควิด 19 ครั้งใหญ่ของจีน โดยปรับนโยบายในการรับมือต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 จากนโยบาย Zero Covid ที่มีความเข้มงวดสู่การอยู่ร่วมกันกับโรคระบาด และต่อมาได้ประกาศเปิดประเทศ ส่งผลให้ชาวจีนสามารถเดินทางเข้าออกประเทศได้ตั้งแต่วันที่ 8 มกราคม 2566 ทั้งนี้ การผ่อนคลายมาตรการเดินทางเข้าออกของจีน ไม่เพียงส่งผลต่อจีนเท่านั้น ประเทศต่าง ๆ ที่พึ่งพารายได้จากนักท่องเที่ยวจีนรวมทั้งไทยจะได้รับอานิสงส์ด้วยเช่นกัน ดังนั้น ไทยจึงควรมีนโยบายเพื่อรองรับสถานการณ์ดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อการแพร่ระบาดของโควิด 19 ที่กำลังฟื้นตัวอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งในส่วนของผู้ประกอบการ ทั้งกลุ่ม SMEs โรงแรม ร้านอาหาร และภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่ต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้ อย่างทัน่วงทีและสามารถแข่งขันได้

การค้าระหว่างไทยกับจีน

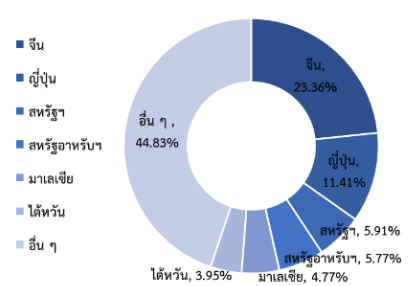
การส่งออกรวมของไทยในปี 2565 (ม.ค.-พ.ย.) มีมูลค่า 9.17 ล้านล้านบาท โดยส่งออกไปจีนเป็นอันดับที่ 2 มีมูลค่า 1.10 ล้านล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11.99 ของการส่งออกทั้งหมดของไทย สินค้าอุตสาหกรรมที่ไทยส่งออกไปจีน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 63.79 ของการส่งออกไปจีนทั้งหมด โดยสินค้าอุตสาหกรรมสำคัญ เช่น ผลิตภัณฑ์ยาง, เม็ดพลาสติก, เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ, เคมีภัณฑ์, ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ เป็นต้น

ในด้านการนำเข้ารวมของไทยในปี 2565 (ม.ค.-พ.ย.) มีมูลค่า 9.82 ล้านล้านบาท โดยนำเข้าจากจีนเป็นอันดับที่ 1 มีมูลค่า 2.29 ล้านล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.92 ของการนำเข้าทั้งหมดของไทย สินค้าสำคัญที่ไทยนำเข้าจากจีน เช่น เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ, เคมีภัณฑ์, เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ, เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน, เครื่องคอมพิวเตอร์ และส่วนประกอบ เป็นต้น

สัดส่วนการส่งออกของไทย ปี 2565 (ม.ค.-พ.ย.)

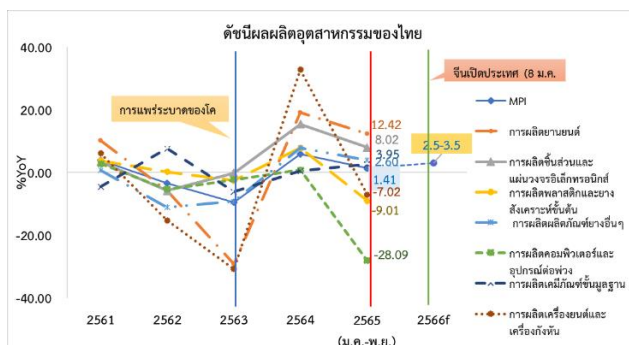
สัดส่วนการนำเข้าของไทย ปี 2565 (ม.ค.-พ.ย.)

ที่มา: สถิติการค้า กระทรวงพาณิชย์

ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (MPI) ของไทย

ในปี 2565 (ม.ค.-พ.ย.) พบว่า ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (MPI) ของไทยขยายตัวที่ร้อยละ 1.41 (YoY)

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, f คือ คาดการณ์

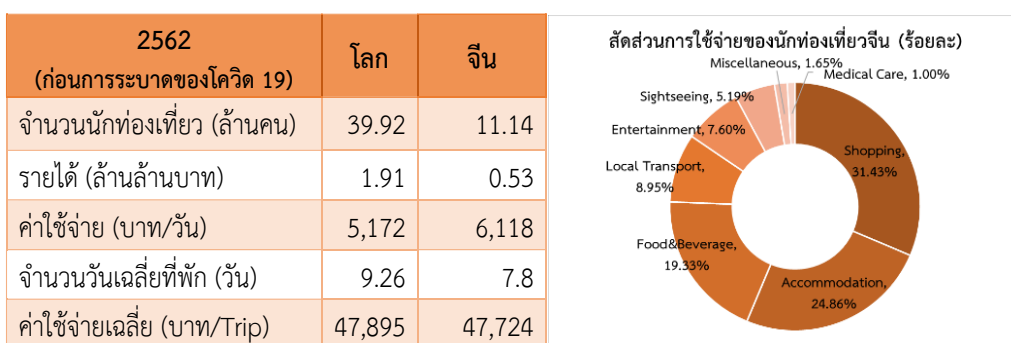
โดยขยายตัวชะลอลงจากปีก่อน จากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนในช่วงต้นปี 2565 รวมทั้งนโยบาย Zero Covid ของจีนในช่วงปี 2563-2565 ซึ่งส่งผลต่อการนำเข้าสินค้าที่ขาดแคลนและมีราคาแพงขึ้น กระทบต่อต้นทุนการผลิตสินค้า โดยอุตสาหกรรมการผลิตที่ยังคงขยายตัว ได้แก่ การผลิตยานยนต์ การผลิตชิ้นส่วนและแผ่นวงจรอิเล็กทรอนิกส์ การผลิตผลิตภัณฑ์ยาง เป็นต้น

ในช่วงที่ผ่านมาจีนได้มีการปิดเมืองสำคัญหลายเมืองในจีน ซึ่งส่งผลกระทบต่อการผลิตที่หยุดชะงักชั่วคราวในบางพื้นที่ และส่งผลกระทบต่อส่งออกสินค้าชั้นกลางของไทยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตในพื้นที่ที่มีการปิดเมือง โดยอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบ เช่น กลุ่มอิเล็กทรอนิกส์ (เซมิคอนดักเตอร์), ยานยนต์ (เซมิคอนดักเตอร์)

ชิงเต่า, จี๋หลิน), เคมีภัณฑ์ (นานจิง), เหล็ก (เหอเป่ย์) เป็นต้น ทั้งนี้ นโยบายการเปิดประเทศของจีน จะส่งผลให้สถานการณ์การผลิตและการส่งออกของไทยไปจีนขยายตัวเพิ่มขึ้น และส่งผลให้อุตสาหกรรมที่ชะลอตัวในปีที่ผ่านมากลับมาขยายตัวได้

การท่องเที่ยวของไทย

ในปี 2562 (ก่อนการระบาดของโควิด 19) มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทย จำนวน 39.22 ล้านคน เป็นนักท่องเที่ยวประเทศจีน 11.14 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 27.91 ของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาประเทศไทยทั้งหมด ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวประเทศจีน เป็นเงิน 47,724 บาทต่อทริป โดยมีการใช้จ่ายในการซื้อของ (Shopping) มากที่สุด ร้อยละ 31.43 รองลงมา คือ ค่าที่พัก ร้อยละ 24.86 และ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ร้อยละ 19.33 ตามลำดับ ทั้งนี้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) คาดการณ์ว่า ในปี 2566 จะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางมาประเทศไทยประมาณ 25.0 ล้านคน เป็นนักท่องเที่ยวจากประเทศจีนประมาณ 5.0 ล้านคน

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)

อานิสงส์การเปิดประเทศของจีนต่อภาคอุตสาหกรรมไทย

การผ่อนคลายมาตรการการเดินทางเข้าออกของจีน จะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจและภาคอุตสาหกรรมไทย ได้แก่ 1) การท่องเที่ยวจะขยายตัว โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) คาดการณ์ว่า ในปี 2566 จะมีนักท่องเที่ยวจีนเดินทางมาไทยประมาณ 5 ล้านคน กว. ประเมินว่าจะมีรายได้จากนักท่องเที่ยวจีนเพิ่มขึ้นประมาณ 2 แสนล้านบาท ซึ่งจะทำให้การบริโภคภายในประเทศเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรม (RGDP of Manufacturing) เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.30 เมื่อเทียบกับกรณีฐาน และ 2) การบริโภคสินค้าจะขยายตัว โดยนักท่องเที่ยวจีนมีการบริโภคสินค้าหลากหลายประเภท ทั้งแฟชั่น ความงาม อาหาร ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ เป็นต้น ดังนั้น ธุรกิจที่ได้ประโยชน์จากนักท่องเที่ยวจีนจึงครอบคลุมหลายกลุ่มอุตสาหกรรม รวมทั้งภายใต้สถานการณ์ปี 2566 ภาคการส่งออกของไทยจะได้รับผลกระทบจากการถดถอยของเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะคู่ค้าหลักของไทยหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา หรือประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรปเสี่ยงเผชิญเศรษฐกิจหดตัว ซึ่งการเปิดประเทศของจีนจะส่งผลต่อความต้องการสินค้าของไทยที่เพิ่มขึ้น ซึ่งจะช่วยกระตุ้นการส่งออกของไทยและช่วยให้การผลิตของภาคอุตสาหกรรมไทยขยายตัวได้ เช่น อุตสาหกรรมการผลิตเหล็กและเหล็กกล้าขั้นมูลฐาน อุตสาหกรรมการผลิตพลาสติกและยางสังเคราะห์ขั้นต้น อุตสาหกรรมการผลิตคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วง เป็นต้น

ปัจจัยเฝ้าระวังต่อภาคอุตสาหกรรมไทย

อัตราเงินเฟ้ออาจเร่งตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว จากการผ่อนคลายมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของจีน ส่งผลให้ความต้องการบริโภคสินค้าขยายตัวอย่างรวดเร็วมากกว่ากำลังการผลิตสินค้า ทำให้ราคาปรับตัวสูงขึ้น ทั้งราคาสินค้าและราคาพลังงาน ส่งผลกระทบต่อต้นทุนการนำเข้าเพื่อมาผลิตได้ รวมทั้งการเปิดประเทศของ

จีนอาจทำให้มีผู้ติดเชื้อไวรัสโควิด 19 เพิ่มขึ้นตามการผ่อนคลายมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของจีน ส่งผลให้อุปสงค์ในจีนหดตัวและกระทบต่อการส่งออกของประเทศต่าง ๆ รวมทั้งไทยด้วย

การเตรียมความพร้อมของภาคอุตสาหกรรมไทย

1. การตระหนักในการนำนโยบาย BCG MODEL มาใช้ในภาคอุตสาหกรรม เพื่อสร้างความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตามมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศคู่ค้าหลักของไทย โดยเฉพาะจีนที่จะส่งผลกระทบต่อส่งออกของไทย เพื่อสนับสนุนให้ภาคอุตสาหกรรมมีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน และช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยให้แข่งขันในเวทีการค้าโลกได้

2. การส่งเสริมการนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ในการผลิต และเร่งทำระบบเศรษฐกิจดิจิทัล เนื่องจากผู้บริโภคชาวจีนมีความต้องการสินค้าและบริการที่รวดเร็ว ทันสมัย และมีคุณภาพ ประกอบกับพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านออนไลน์มากขึ้น ดังนั้น ธุรกิจต้องปรับตัวให้ทันกับการค้าในรูปแบบออนไลน์ผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกให้การทำธุรกิจมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. การพัฒนาทักษะด้านแรงงานที่จำเป็น ด้วยการเร่งพัฒนาฝีมือแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปตามพฤติกรรมการบริโภคของจีนที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากไทยมีการค้ากับจีนเป็นอันดับต้น ๆ จึงควรมีการพัฒนาการผลิตในภาคอุตสาหกรรม โดยยกระดับทักษะแรงงาน (Upskill) และการสร้างทักษะใหม่ที่เป็นต่อการทำงาน (Reskill) เพื่อเพิ่มผลิตภาพแรงงาน (Labor Productivity) ให้มีประสิทธิภาพ นำไปสู่การเพิ่มมูลค่าการผลิตของประเทศได้

มกราคม 2566

อรศุภา เขาวานปรีชา

กองวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

แหล่งอ้างอิง

1. <https://www.lhbank.co.th/getattachment/daca2c92-6b83-4684-be31-34bc19d44d2a/economic-analysis-Economic-and-Industry-Analysis-2022-Economic-flash-05>
2. https://www.mots.go.th/more_news_new.php?cid=411
3. <https://www.prachachat.net/finance/news-1166881>
4. <https://tdri.or.th/2022/12/economic-outlook-2023/>
5. <https://tradereport.moc.go.th/TradeThai.aspx>
6. <https://www.thairath.co.th/business/feature/2571595>